

og vel næppe skulde have havt Loven igjennem. Men jeg mindes ikke Noget om, at de Overveielser, der da bleve truffne til 3die Behandling, netop angik det Spørgsmaal, og det skulde da ogsaa være underligt, naar vi optog i Loven baade Bestemmelse om en stor Forelesningshal og en Del af Statens Skulptursamling, om vi da ikke havde optaget det andet Spørgsmaal ogsaa, hvis det havde været indbefattet deri. Men selv om der kunde være Tale om, at man mod min Hukommelse og Opfattelse kunde finde Udtalelser, der gif i den af Ministeren antydede Retning, er det intet Bevis; det gjør jo aldeles ingen Ting, men det er godt, at der er tilveiebragt 3 Lokaler i Udstillingsbygningen; thi dem kunne vi al Tid bruge, og det er saa meget mindre et Bevis mod Fællesundervisningen, som vi siden have offret uhyre Summer paa Ombygning og Indtagelse af nye Lokaler deroppe, saa det Spørgsmaal er fuldstændig forandret siden den Gang. Baade provisorisk og ikke provisorisk er der i den Henseende sket væsentlige Forandringer, saa det Spørgsmaal om Lokaler har ikke Noget at gjøre med Spørgsmaalet om Principet.

Holstein-Ledreborg: Jeg mener, at det Spørgsmaal, om Thinget her tidligere har ønsket eller har villet, at Kvinder skulde have Udgang til Akademiet, er aldeles utvivlsomt afgjort i den Retning, at man har villet det, og det kan ikke bestrides, at man har stemt for en Bygning indeholdende Lokaler til en Kvindestkole med den af Ministeren givne Motivering. Det er Alle enige om, og ærede Medlemmer, som tale mod Bevillingen nu, staa jo paa det Standpunkt, at Folkethinget har forlangt Undervisning paa Akademiet, men de sige: Det er ikke nok, naar vi faae Undervisning paa Akademiet i en særlig Skole eller i særlige Lokaler, nei, vi ville have Undervisning sammen med Mænd i Et og Alt og nøies ikke med Mindre. Kun det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) synes at staa paa et andet Standpunkt. Det ærede Medlems Standpunkt er det, at Kvinder ikke skulde have denne Undervisning, og det bygger han da paa en Udtalelse i Betænkningen af 1880, hvori der staar, at efter at det har viist sig, at den private Virksomhed med Held har taget sig af Kvinders Undervisning, bør der ikke lægges nogen Vægt paa dette Spørgsmaal, eller det bør opgives og ikke prøves i disse Lokaler. Nu vil jeg sige, at denne Udtalelse har to Feil. Den første er den, at den lige overfor Thingets almindelige Udtalelse ved Voteringen af den Bygning, i hvilke de 3 Lokaler findes optagne, og lige overfor Ministerens Udtalelse, som

jeg om lidt skal citere, selvfølgelig ikke har nogen Betydning i den Retning, som ærede Medlemmer nu lægge ind i den, nemlig som om Thinget derved skulde have frafaldet, at Kvinder skulde have Undervisning paa Akademiet. Nei! Thingets Tanke var den, at da man nu ikke havde kunnet skaffe dem Undervisning paa Akademiet, og den private Virksomhed havde taget sig af Sagen, vilde man støtte denne Virksomhed. Det var Hr. Kleins Tegnefole for Kvinder, der var kommet frem ved særlig Understøttelse fra Rigsdagens og Regjeringens Side paa Finansloven og havde begyndt at virke for Kvinders Uddannelse i saa Henseende. Saa længe man ikke kunde se, hvorvidt den var tilstrækkelig, var der virkelig ikke Grund til yderligere at urgere det Spørgsmaal, som man foreløbig frafaldt, men med Hensyn til hvis almindelige Betydning man blev staaende, baade da og senere, ved hvad man en Gang havde udtalt. Nu er Forholdet imidlertid dette, at skjøndt — hvad jeg er meget villig til at indrømme og stadig her i Thinget har hævdet — den af Hr. Klein oprettede Tegnefole for Kvinder har havt stor Betydning og har gjort meget nyttigt og godt Arbejde, er det aldeles utvivlsomt, at det er umuligt for en saadan Skole, som arbejder under haarde Vilkaar og selv maa afholde sine Udgifter, at skaffe Kvinderne en lige saa fuldstændig og billig Undervisning, som Staten kan. Efter at denne Skole nu har arbejdet i en Række af Aar, kommer derfor det Spørgsmaal til at ligge for, om vi nu ikke skulle indfri det gamle Løfte, som vi have givet Kvinderne. Og det er jo ubestridt fra alle Sider undertagen fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, at der fra Thingets Side er givet Kvinderne Tilsagn om, at de skulle faae Undervisning paa Kunstakademiet. Deri ligger selvfølgelig ingen som helst Mistjendelse af Hr. Kleins Tegnefole — en saadan skulde jeg være den Sidste til at fremkomme med — men der ligger en bestemt Erkjendelse af, at Kvinderne have Krav paa en ligesaa god og billig Undervisning som Mænd. Det have vi alle Tider i denne Sal hævdet, og det tror jeg, at det ærede Medlem fra Veile selv har været med til at hævdet. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Lokalerne skal jeg gjøre det ærede Medlem for Svendborg Amts 2den Valgkreds (Hansen) saa vel som det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen) opmærksomme paa, at det er en Misforstaaelse, naar de ville uddrage af Folkethingets tidligere Stilling til denne Sag, at vi have forlangt Undervisning i fælles Lokaler. Det have vi aldrig nogeninde gjort. Det, der er forlangt fra Folkethingets Side, og det, som er gaaet